

Využití supervize jako metody pro zvyšování kompetencí u vybrané skupiny pracovníků v oblasti pomáhajících profesí

PaedDr. Vladimír Šik

ABSTRAKT

Disertační práce „*Využití supervize jako metody pro zvyšování kompetencí u vybrané skupiny pracovníků v oblasti pomáhajících profesí*“, je zaměřena na výzkum problematiky zvyšování kompetencí sociálních pracovníků v rámci celoživotního vzdělávání prostřednictvím supervize. Tato metoda je v disertační práci analyzována z hlediska příležitostí, které supervize jako nástroj podpory v oblasti sociální práce nabízí, a dále z hlediska potenciálních problémů, které se v oblasti využívání supervize jako metody celoživotního vzdělávání a učení objevují.

Téma zvyšování kompetencí sociálních pracovníků je v současné orientaci na zajištění vysoké kvality sociálních služeb a jejich standardizaci, tématem velmi aktuálním a žádaným. Motivem směřování k tomuto tématu je hledání specifických faktorů, které by sociálním pracovníkům umožnily využívat potenciál supervize jako andragogicky orientovanou metodu učení, která je kvalitní, efektivní a bezpečná.

Zpracované téma je v kontextu andragogického výzkumu navíc poměrně ojedinělé; zejména proto, že většina nalezených publikovaných studií zabývajících se supervizí, byla doposud zaměřena spíše jiným směrem a k jiným oblastem výzkumu.

Teoretická část práce vymezuje a operacionalizuje jak pojmy z oblasti pomáhajících profesí a sociální práce, tak také oblast kompetencí, potřebných pro výkon role sociálního pracovníka. Samozřejmě se zabývá také problematikou supervize jako metody podporující celoživotní učení a potřebnými kontexty.

Práce tak v daném kontextu představuje zcela původní návrh výzkumu, kde realizované výzkumné šetření je provedeno třemi nezávislými metodami. Validita výzkumného šetření využívá triangulace dílčích výstupů, získaných jednotlivými výzkumnými metodami.

V poměrně složitém výzkumném procesu se práce dále zaměřuje především na zjištění, jakým způsobem probíhá celoživotní vzdělávání prostřednictvím supervize, jak je reflektováno zkušenými supervizory z praxe, ale i pohledem účastníků praktického supervizního procesu (sociálních pracovníků). Jako referenční zdroj k těmto získaným datům byl zvolen metodický dokument, poskytující shrnující náhled na více než dvouletou širokou supervizní práci v rámci projektu MPSV, zaměřeného na zkvalitnění sociálních služeb.

V závěru výzkumu studie nabízí porovnání zjištěných výsledků. Triangulace zvolených metod ukázala řadu vzájemných souvztažností.

Výzkum ukázal poměrně výraznou spojitost mezi předchozí informovaností poskytovatelů služeb (ale i sociálních pracovníků) před zavedením supervize do dané organizace a možností využít naplno její potenciál. Dosažené výsledky také naznačují, které kompetence v rámci pregraduálního vzdělávání sociálních pracovníků chybí a bylo by vhodné je rozvíjet. Hlavně se jedná o praktické dovednosti a umění využít je v praxi. Závěrečné shrnutí tak sleduje, které faktory při procesu supervize ovlivňují její úspěšnost.

Závěrem výzkumného šetření je také potvrzení skutečnosti, že i samotná supervize je metodou, která se musí neustále rozvíjet a utvářet. Pouze v krátkém časovém období průběhu psaní práce reálná praxe přinesla několik nových podnětů, na které je nutné bezprostředně reagovat. Tato nová témata mají zároveň poměrně vysoký výzkumný potenciál pro rozšíření či pokračování realizovaného výzkumu a mohla by být velkou výzvou pro další vědeckou činnost.